

KETTIL BRUUN SOCIETYN 18. KESÄKOKOUS TORONTOSSA

Yhteiskuntatieteellisesti suuntautuneiden alkoholitutkijoiden kansainvälinen järjestö Kettil Bruun Society for Social and Epidemiological Research on Alcohol (KBS) kokoontui 18. vuosittaiseen alkoholiepidemiologia-kokoukseensa, joka pidettiin 30.5.–5.6.1992 Torontossa. Kokouksen käytännön järjestelyistä vastasi Addiction Research Foundation, ja järjestelytoimikunnan puheenjohtajana toimi Norman Giesbrecht. Kokousohjelman laadinnassa näkyi myös Torontossa nykyään vaikuttavan Robin Roomin asiantunteva panos.

Addiction Research Foundation onnistui kokousjärjestelyissä tavalla, jota ei ole kovin helppo ylittää. Järjestelyjä helpottivat varmasti Addiction Research Foundationin resurssit: kokouspaikalla oli koko ajan pätevä sihteeristö ja järjestäjien käytettävissä oli ennen kokousta ollut runsaasti työvoimaa ja varoja, joilla voitiin avustaa kehitysmaiden tutkijoiden osanottoa. Käytettävissä olevat resurssit ovat kuitenkin vain osaselitys kokouksen kaikenpuoliselle onnistumiselle. Järjestelyissä mukana olleet olivat myös nähneet suurta vaivaa kokouksen eteen, mikä ilmeni niin huolellisesti harkittuna esitelmien sijoitteluna eri istuntoihin kuin

pätevien kommentaattoreiden ja puheenjohtajien valintana. Tämä puolestaan vaikutti siihen, että aikataulut pitivät, ja se taas oli suunnaton helpotus kokouksen osanottajille, jotka joutuivat valitsemaan lähes jatkuvasti kolmen rinnakkaisistunnon välillä. Istuntojen valintaa helpotti myös se, että lähes kaksi kolmasosaa papereista oli lähetetty osanottajille etukäteen, mikä oli selvästi enemmän kuin parina aikaisempana vuotena.

Osanottajaluettelon mukaan kokouksessa oli läsnä peräti 183 osallistujaa yhteensä 26 maasta. Kun vielä kymmenen vuotta sitten osallistujia oli alle 50 ja parina viime vuonnakin vain hieman yli sata, on ymmärrettävää, että tämänkertainen kokous oli luonteeltaan hieman aikaisemmista poikkeava, etenkin kun esitelmienkin määrä nousi 112:een. Aikaisempien kokousten mukaisesti tavoitteena oli papereiden esittämisen ja niiden kuuntelemisen ohella synnyttää keskustelua ja mahdollistaa sekä uusien kontaktien synty että vanhojen ylläpito. Yleensä sääntönä on ollut se, että mitä suurempi kokous on, sitä vaikeammaksi on epävirallisten yhteyksien ylläpito osoittautunut. Tällä kertaa käytävillä kuului harvinaisen vähän valituksia papereiden paljoudesta

ja kolmesta rinnakkaisistunnosta, kun monena aikaisempana vuotena jo kahden rinnakkaisistunnon toiminta on herättänyt kapinamielialaa.

Kokouksen paisumisesta kertoo myös se, että varsinaista symposiumia edelsi kolme työstuntoa ja didaktiivinen seminaari. Työstuntojen aiheena olivat alkoholin kulutuksen mittaaminen, alkoholin, tupakan ja huumeiden yhdistämisen surveytutkimuksissa sekä alkoholi ja itsemurhat. Didaktisessa seminaarissa käsiteltiin niitä metodologisia ongelmia, joita kohdataan pyrittäessä selvittämään alkoholin osuutta itsemurhiin kansainvälisissä vertailuissa. Seminaarin pitivät Ole-Jørgen Skog ja Thor Norström.

Tom Harfordin ja Lorraine Midanikin järjestämässä kaksipäiväisessä alkoholin kulutuksen mittaamista käsittelevässä työstunnossa esitettiin yhteensä 15 paperia ja läsnä oli kolmisenkymmentä osanottajaa. Myös Roberta Ferrencen järjestänä työstunto, jossa käsiteltiin alkoholin, tupakan ja huumeiden yhdistämistä surveytutkimuksissa, kesti kaksi päivää. Tämän workshopin ohjelmassa oli 12 paperia. Zsuzsanna Elekesin ja Ole-Jørgen Skogin järjestämä alkoholiin ja itsemurhiin keskittyvä työstunto kesti yhden päivän, jonka

aikana käsiteltiin 8 paperia. Paperit käsitelivät Kanadaa, Norjaa, Portugalia, Unkaria ja Yhdysvaltoja.

Varsinaista epidemiologia-symposiumia edeltäneet työsinnat samoin kuin Torontossa kokoontunut Klaus Mäkelän johtama AA-projekti heijastuivat myös varsinaisen kokouksen ohjelmaan näitä aihepiirejä käsittelevinä yleisistuntoina, mutta ehdittiin viiden aamupäivän ja kolmen iltapäivän aikana toki käsitellä muitakin alkoholiin kytkeytyviä teemoja. Kuten aikaisempinakin vuosina esitelmissä tarkasteltiin alkoholipolitiikan vaikutuksia, juomatapoja, alkoholihaittoja, alkoholin historiaa ja taloutta sekä monenlaisia metodologisia kysymyksiä. Tänä vuonna alkoholia ja historiaa koskevia papereita oli selvästi enemmän kuin aikaisempina vuosina; myös nuoret ja nuoret aikuiset olivat yllättävän monen paperin otsikossa. Myös muut päihteet kuin alkoholi ovat hiljalleen saamassa laajempaa jalansijaa, vaikka kokous yhä edelleen on hyvin alkoholikeskeinen. Kokouksen

osanottajakunta on myös laajentunut sikäli, että kyseessä ei ole (jos nyt on koskaan ollutkaan) yhteen näkökulmaan tai koulukuntaan sitoutuneiden tutkijoiden tapaaminen. Tälläkin kertaa väännettiin tiukasti kättä kysymyksestä, onko alkoholipoliittisilla rajoituksilla ollut vaikutusta alkoholin kulutukseen monopolin purkamisen yhteydessä Iowassa. Kädenväentäjinä toimivat ennen muuta Harold Mulford ja Alexander Wagenaar.

Varsinaisten esitelmien lisäksi kokousviikon viralliseen ohjelmaan sisältyi työryhmien työskentelyä ja keskustelua, jonka aiheena oli alkoholitutkimuksen asema sosiaalitutkimuksessa. Lisäksi kokouksen viimeinen esitelmä oli poikkeuksellisesti Reginald Smartilta pyydetty esitys ”Alkoholiepidemiologian kehityspiirteet ja tulevat keskeiset kysymykset”. Tässä esityksessä Smart muun muassa peräänkuulutti suurta teoriaa, joka yhdistäisi politiikan, ehkäisyn, kulutuksen ja hoidon ongelmat. Paperin kommentaattorina toimi Salme Ahlström, joka

muun muassa toi esiin, kuinka tärkeää on pitää alkoholitutkimuksen kohde laajana; kiinnostuksen tulisi kohdistua niin juomatapoihin, juomatapojen ja muiden tapojen suhteisiin, sosiaalisiin valvontajärjestelmiin kuin yhteiskunnallisiin instituutioihin, jotka valvontaa harjoittavat.

Ensi vuonna KBS:n epidemiologiakokous järjestetään 6.–11. kesäkuuta Puolassa, ja seuraavinakin vuosina pysyttäneen Euroopassa, sillä vuoden 1994 pitopaikaksi on tarjolla Zürich, Portugali on ilmaissut halunsa isännöidä vuoden 1995 kokousta ja Skotlanti vuoden 1996 kokousta. Torontossa myös Intia ilmoitti olevansa halukas toiminaan isäntänä.

Yhteenvetona tämänvuotisesta kokouksesta voidaan todeta, että kokousohjelma oli sisällöllisesti onnistuneesti koottu ja että kokous oli erinomaisesti järjestetty, kansainvälisempi ja suurempi mutta siitä huolimatta kurinalaisempi kuin koskaan ennen.

ESA ÖSTERBERG

JUOPPO VELI NAISEN JA MIEHEN KUVAAMANA

Aulikki Oksasen kirjan päähenkilö on Ossi Lemponen, pitkä suomalainen hulttio, joka ei sopeudu konsensuksen eikä kulutuksen henkeen. Hän kul-

kee samoissa hikisissä jätäkankampeissa ja ryystää kaljaansa suomalaishansallisella himolla päämääränään hillitön humala. Lemponen ei täyttänyt

isän toiveita, vaan ylioppilaaksi päästyään nyrhii hieman valtiotieteitä ja ryhtyy sen jälkeen rakennustöihin. Vuosien myötä hän perustaa kavereittensa